הליברליזציה שלאחר 1998: בנקים, שווקים ופתיחת המגזר: השוואה לז'נבה ולהונג קונג

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

שווייץ: קרטלים, דיני תחרות והבורסה האלקטרונית

שווייץ פתחה את המגזר הפיננסי שלה באותו עשור, בדרך שונה. הבנקים השווייצריים קבעו זה מכבר את עמלותיהם באמצעות הסכמים שניהלה איגוד הבנקאים השווייצרי (Swiss Bankers Association). באפריל 1989 הציעה ועדת הקרטלים הפדרלית דה־רגולציה גורפת של שמונה־עשר ההסדרים דמויי הקרטל שהפעילו הבנקים, שכיסו עמלות תיווך, עמלות המרת מטבע, פרסום ודמי משמורת. המחלקה הפדרלית לענייני כלכלה הורתה על פירוק האמנה בדבר דמי המשמורת עד סוף 1992. כאשר עתר איגוד הבנקאים נגד הצו, ביטל אותו בית המשפט הפדרלי העליון מטעמים דיוניים באוקטובר 1991. הפרשה מראה כי בשווייץ התנהל המאבק על פתיחת שוק הבנקאות בין רשויות התחרות, בתי המשפט והבנקים עצמם.[1]

הרפורמה בבורסות השווייצריות באה באותן שנים. הבורסות של ז'נבה, באזל וציריך התמזגו ב-1993, והאיגוד החדש קיבל לידיו את המסחר ב-1995. המסחר האלקטרוני החל במניות זרות בדצמבר 1995 והגיע למניות שווייצריות באוגוסט 1996. עד קיץ אותה שנה היה המסחר ברצפה בשווייץ נחלת העבר. הפיקוח אוחד מאוחר יותר, כאשר רשות הפיקוח על שוק ההון השווייצרית (FINMA) החלה לפעול ב-1 בינואר 2009.[2]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הונג קונג: המרוץ המקביל

הונג קונג עשתה רפורמה בבורסות שלה כמעט באותו רגע. Hong Kong Exchanges and Clearing הוקמה ב-6 במרץ 2000, כאשר הבורסה לניירות ערך התמזגה עם בורסת החוזים העתידיים.[3] SGX הוקמה שלושה חודשים קודם לכן. שתי הערים הגיעו אפוא ב-1999 וב-2000 למסקנה שבורסה הדדית בבעלות ברוקרים מקומיים אינה יכולה להתחרות בשוק של מסחר אלקטרוני ומשקיעים גלובליים. פרק III של חלק K בוחן את היריבות בין שתי הבורסות ובין שני המרכזים הפיננסיים באופן רחב יותר.

הערכה

ההשוואה מצביעה על שלושה מאפיינים של הרפורמות בסינגפור. ראשית, המדינה הובילה. בשווייץ הייתה הפתיחה שנויה במחלוקת בין רשויות התחרות, בתי המשפט והבנקים עצמם. בסינגפור תכננה קבוצת בחינה ממשלתית את הרפורמות, ועדות של המגזר הפרטי שכללו אותן ו-MAS יישמה אותן לפי לוח זמנים. שנית, הפתיחה הייתה מכוילת. סינגפור הכניסה בנקים זרים במנות ממוספרות ועם מגבלות על סניפים, ובמקביל הגנה על נתח השוק של הבנקים שלה במדיניות מפורשת. שלישית, הפתיחה והקונסולידציה היו חלק מאסטרטגיה אחת. הממשלה השתמשה בתחרות הזרה כדי לאלץ את הבנקים המקומיים להתמזג ולשנות את הממשל התאגידי שלהם. התוצאה הייתה שלושה בנקים מקומיים חזקים שיכלו להתחרות באזור.

הגישה השווייצרית שימרה מגוון רב יותר של מוסדות, מהבנקים הגדולים ועד לבנקים הפרטיים של ז'נבה, הבנקים הקנטונליים והבנקים האזוריים. סינגפור השלימה עם היעלמותן של ארבע משבע קבוצות הבנקאות שלה כמחיר החוזק. שני המרכזים הגיעו לנקודת סיום דומה בתחום הפיקוח, עם מפקח משולב אחד לבנקאות, לביטוח ולשוקי ההון. שווייץ הקימה את FINMA רק ב-2009, ואילו MAS, שכבר הייתה המפקח המשולב של סינגפור, הכריזה על פיקוח ממוקד סיכונים כתפיסתה כבר ב-1998.

במספרים

תחילת בחינת המגזר הפיננסי: אוגוסט 1997. חלקם של השירותים הפיננסיים בתמ"ג ב-1997: 12 אחוזים. בנקים מסחריים בסוף מרץ 1998: 154 (12 מקומיים, 22 זרים מלאים, 13 מוגבלים, 107 חוץ־חופיים). הכרזה על תוכנית הליברליזציה: 17 במאי 1999. מגבלת האחזקה הזרה בבנקים מקומיים: 20 אחוזים (1971), 40 אחוזים (1990), בוטלה ב-1999. ספי אישור: 5, 12 ו-20 אחוזים. בנקי Qualifying Full Bank: ארבעה ב-20 באוקטובר 1999, שישה מ-1 בינואר 2002,

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

שמונה ב-2012, עשרה ב-2026. מיקומי QFB: 10 (1999), 15 (2001), 25 (2005). חלקם של הבנקים המקומיים בפיקדונות התושבים: 62 אחוזים (1999), 59 אחוזים (2004), רצפת מדיניות של 50 אחוזים. קבוצות בנקאות מקומיות: שבע לפני 1998, שלוש לאחר 2001. DBS–POSBank: 1.6 מיליארד דולר סינגפורי ($S), 16 בנובמבר 1998. UOB–OUB: 10 מיליארד דולר סינגפורי, ספטמבר 2001. הקמת SGX: 1 בדצמבר 1999, רישום למסחר 23 בנובמבר 2000. עמלות תיווך פתוחות למשא ומתן מלא: 1 באוקטובר 2000. כניסה לתוקף של חוק ניירות ערך וחוזים עתידיים (Securities and Futures Act) ושל חוק היועצים הפיננסיים (Financial Advisers Act): 1 באוקטובר 2002. ביטוח פיקדונות: 20,000 דולר סינגפורי מ-1 באפריל 2006, 100,000 דולר סינגפורי מ-1 באפריל 2024.

הערות

1. *The Christian Science Monitor*, 8 ביוני 1989: "Tough Times for Swiss Bankers"; באמצע אפריל 1989 "the Swiss Cartel Commission proposed a sweeping deregulation of the 18 cartel-like arrangements operated by the banks", תוך תקיפת "the price-fixing agreements on brokerage fees, foreign-exchange commissions, bank advertising, and custodian fees" – בית המשפט הפדרלי העליון של שווייץ, פסק דין מיום 25 באוקטובר 1991, BGE 117 Ib 481: אמנה IV של איגוד הבנקאים השווייצרי עסקה בעמלות אחידות לפיקדונות ניירות ערך פתוחים; ב-10 בספטמבר 1990 הורתה המחלקה הפדרלית לענייני כלכלה על פירוקה "bis spätestens 31. Dezember 1992"; בית המשפט קיבל את ערעור האיגוד והחזיר את העניין לדיון. ↩

2. Wikipedia, "SIX Swiss Exchange" (נצפה בנובמבר 2026): נוסדה ב-1993 במיזוג הבורסות של ז'נבה, באזל וציריך; "The newly created association took over trading in 1995"; מסחר אלקטרוני במניות זרות מדצמבר 1995 ובמניות שווייצריות מאוגוסט 1996, אז הופסק המסחר ברצפה; שמה שונה ל-SWX Swiss Exchange ב-1999 ול-SIX Swiss Exchange ב-2008. הערך מתארך גם את מושב הרצפה האחרון ל-16 באוגוסט 1995, דבר הסותר את תיאורו שלו ואת *Dictionnaire historique de la Suisse* המצוטט בכרך על ז'נבה (המסחר ברצפה הסתיים בקיץ 1996) – Ressos, *Genève, place financière internationale*, חלק E, הפרק על המסגרת הרגולטורית של ניהול העושר: FINMA החלה את פעילותה ב-1 בינואר 2009, תוך איחוד ועדת הבנקאות הפדרלית, המשרד הפדרלי לביטוח פרטי ורשות הפיקוח על איסור הלבנת הון, בהסתמך על החוק הפדרלי מיום 22 ביוני 2007 בדבר רשות הפיקוח על שוק ההון השווייצרית. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Wikipedia, "Hong Kong Exchanges and Clearing" (נצפה בנובמבר 2026): נוסדה ב-6 במרץ 2000; המיזוג עם Hong Kong Futures Exchange הושלם במרץ 2000; לבורסה המאוחדת היו 570 ארגונים משתתפים לפני המיזוג. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.